

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

INVESTICIONO - RAZVOJNI FOND CRNE GORE A.D.

PROGRAM PODRŠKE ZA MODERNIZACIJU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE

Podgorica, mart 2017. god.

UVOD

Imajući u vidu značaj prerađivačke industrije za povećanje bruto dodate vrijednosti, zaposlenosti, izvoza, ujednačavanja regionalnog razvoja i strukturnog usklađivanja privrede, namjera Vlade Crne Gore je da, u narednom periodu, nastavi da podržava razvoj ovog sektora privrede kroz usvajanje različitih podsticajnih mjera.

U skladu sa tim, dugotrajnom i sveobuhvatnom analizom utvrđeno je da je uz postojeću strukturu i vrstu opreme u preduzećima, uvažavajući sadašnje stanje i dinamiku promjena proizvodnje na tržištu, nemoguće obezbijediti dugoročan rast proizvodnje.

Zastarjelost opreme, niska fleksibilnost i produktivnost proizvodnje i nezadovoljavajući nivo kvaliteta proizvodnih sistema predstavljaju jednu od osnovnih prepreka razvoja konkurentnosti crnogorskih preduzeća.

Nužne organizacione i tehnološke promjene na području u i izvan proizvodnje, u cilju postizanja veće fleksibilnosti, produktivnosti i rentabilnosti crnogorskih preduzeća definiše potrebu usvajanja novih tehnologija kroz investicije u tehničko-tehnološku opremljenost. Unaprijeđenje proizvodnog procesa kroz primjenu novih tehnologija rezultira povećanjem obima proizvodnje, smanjenjem proizvodnih troškova i povećanjem kvaliteta proizvoda. Ujedno, investiranjem u savremenu tehnologiju uz nadogradnju vještina postiže se optimalno iskorišćavanje resursa, podizanje konkurentnosti samih preduzeća i njihova integracija u globalne lance vrijednosti.

S obzirom da je podizanje nacionalne konkurentnosti jedan od osnovnih ciljeva ekonomske politike Crne Gore, investicije u opremu predstavljaju jedan od glavnih koraka na putu razvoja preduzeća i modernizacije crnogorske privrede, tj. ispunjavanja pomenutog cilja ekonomske politike.

Usklađenost Programa sa strateškim dokumentima

Program podrške za modernizaciju prerađivačke industrije će doprinijeti realizaciji ciljeva definisanih u **Industrijskoj politici Crne Gore do kraja 2020. godine**, sveobuhvatnom dokumentu koji, za osnovni cilj, ima podizanje konkurentnosti crnogorske industrije, i to:

- (1) **Konkurentna industrija** - Bolje poslovno okruženje i uslovi za industrijsku konkurentnost i održivost, uključujući turizam i druge sektore sa visokom dodatom vrijednošću;
- (2) **Investicije i finansije za modernizaciju industrije** - Unaprijeđen investicioni okvir za modernizaciju industrije kroz bolji pristup, raspoloživost i dostupnost finansijama
- (3) **Inovacije i preduzetništvo**: Promocija preduzetništva i preduzetničke kulture za inovacije i stabilan ekonomski rast, povećanje produktivnost i zaposlenosti
- (4) **Pristup tržištu**: Pojednostavljenje procedura za trgovinu i poslovni pristup domaćem i međunarodnim tržištima

Ujedno, Program predstavlja sastavni dio planiranih aktivnosti u okviru predviđenih mjera definisanih u **Akcionom planu Industrijske politike Crne Gore 2016-2020, za 2017. godinu**.

Takođe, Program podrške za modernizaciju prerađivačke industrije će doprinijeti realizaciji ciljeva definisanih **Strategijom razvoja prerađivačke industrije 2014 – 2018** (povećanje zaposlenosti, povećanje konkurentnosti, jačanje izvoznih mogućnosti i rast BDP-a), ali i realizaciji strateških ciljeva **Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014 - 2020. godine**, na nacionalnom nivou (prioritetna

oblast: Konkurentnost i inovacije, prioritet 3: Jačanje konkurentnosti MSP i promocija preduzetništva).

1. Ciljevi Programa

Cilj Programa je jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz investicije u opremu.

Specifični ciljevi Programa su:

- unaprjeđenje tehnoloških procesa, proizvoda i usluga
- povećanje obima i vrijednosti prometa
- smanjenje troškova nabavke opreme kroz subvencionisanje dijela troškova

2. Predmet Programa

Program obuhvata **sufinansiranje** opravdanih troškova nabavke opreme **do 20% za preduzetnike, mikro i mala privredna društva**, odnosno **do 10% za srednja privredna društva**, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV), u smislu pravila dodjele državne pomoći. Preostala potrebna sredstava za nabavku opreme obezbjeđuju se kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF).

3. Namjena sredstava Programa

Sredstva opredijeljena Programom namijenjena su za sufinansiranje dijela opravdanih troškova nabavke opreme¹, u skladu sa pravilima dodjele državne pomoći, i to za:

- **novu proizvodnu opreme i/ili mašine;**
- **polovnu proizvodnu opremu i/ili mašine (ne starije od pet godina) i**
- **nove djelove, specijalizovane alate za mašine ili druga kapitalna dobra koja će se iskoristiti za stavljanje u pogon neiskorišćene mašine.**

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije, montaže i instaliranja opreme, obuke i dr.
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa odobravanjem i sprovođenjem kredita IRF, kao što su troškovi: obrade kredita, kamate, osiguranja pokretnosti, kursnih razlika i sl.
- refundaciju sredstava za već nabavljenu opremu
- zajmove i rate za otplatu kredita, kao i za reprogram kredita
- ostale troškove koji nisu u skladu sa namjenom Programa.

---

¹ U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14, u ovom slučaju, spadaju troškovi ulaganja u materijalnu imovinu.

4. Korisnici Programa

Zbog svog značaja za zaposlenost, BDP i izvoz, prerađivačka industrija (C)² predstavlja najvažniji i najveći sektor industrije u Crnoj Gori. S obzirom na to, kao i na činjenicu da najveći broj preduzeća iz oblasti industrije posluje u ovoj oblasti (70%), podrška ovog Programa usmjerena je upravo na preduzetnike, mikro, mala i srednja privredna društva koja posluju u oblasti prerađivačke industrije (klasifikovanih od C10 do C33), u skladu sa pomenutom Klasifikacijom djelatnosti 2010:

- Proizvodnja prehrambenih proizvoda
- Proizvodnja pića (osim alkoholnih pića)
- Proizvodnja tekstila (osim sintetičkih vlakana)
- Proizvodnja odjevnih predmeta
- Proizvodnja kože i predmeta od kože
- Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja
- Proizvodnja papira i proizvoda od papira
- Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa
- Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda
- Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata
- Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala
- Proizvodnja osnovnih metala (osim čelika)
- Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja
- Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda
- Proizvodnja električne opreme
- Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute
- Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava
- Proizvodnja namještaja
- Popravka i montaža mašina i opreme
- Ostale prerađivačke djelatnosti

---

² Po Klasifikaciji djelatnosti 2010 Zavoda za statistiku Crne Gore (u skladu sa Zakonom o Klasifikaciji djelatnosti, Službeni list Crne Gore, br. 18/11)

Sredstva NE mogu koristiti:

- Novoosnovani privredni subjekti (preduzetnici i privredna društva)³
- Privredni subjekti u poteškoćama, u skladu sa propisima državne pomoći
- Privredni subjekti kojima su dodijeljena sredstva za iste namjene iz budžeta Crne Gore
- Privredni subjekti koji su u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći

Ujedno, Program se ne odnosi na privredne subjekte koji posluju u okviru sledećih djelatnosti:

- primarna poljoprivredna proizvodnja
- proizvodnja duvanskih proizvoda
- trgovina (maloprodaja i veleprodaja)
- proizvodnja čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja
- proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda
- proizvodnja i prodaja oružja i vojne opreme
- organizovanje igara na sreću i sličnih djelatnosti
- proizvodnja i promet bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se prema aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje
- djelatnosti koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

Oprema koja je predmet Programa, odnosno za čiju se nabavku dodjeljuju bespovratna sredstva, ne može biti kupljena od fizičkog lica.

5. Uslovi za učešće u Programu

Pravo učešća u Programu podrške za modernizaciju prerađivačke industrije imaju registrovani preduzetnici, mikro, mala i srednja privredna društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list CG", br. 36/11) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG, br. 27/10, 34/11 i 16/14.), koja posluju najmanje 2 godine.

Dokumentaciona osnova definisana je kreditnom linijom IRF-a.

Korisnici ovog Programa isključivo mogu biti oni korisnici koji realizuju investiciju iz kredita IRF-a.

---

³ Državna pomoć se ne može dodijeliti novoosnovanim privrednim društvima i privrednim društvima u poteškoćama u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Sl. list", br. 35/14 i 02/15) prilogom 7a – 1 Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, član 1 tačka 4 Poglavlje 1. Dodatno, u skladu sa pomenutim Pravilnikom, mogu se dobiti sredstva po nekom drugom pravnom osnovu ukoliko ukupna pomoć ne prelazi najviši intenzitet podrške (% opravdanih troškova).

6. Finansijski okvir Programa

Privredni subjekti koji zadovolje uslove Programa i kojima IRF odobri kredit mogu ostvariti pravo na sufinansiranje do **20% opravdanih troškova nabavke opreme**, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV), a u skladu sa pravilima dodjele državne pomoći (Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14 – Regionalna pomoć za ulaganje).

U skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16), Prilog 1 – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2014 – 2020, visina odobrenih bespovratnih sredstava zavisi od veličine privrednog društva, na sledeći način:

- vrijednost učešća bespovratnih sredstava Ministarstva u opravdanim troškovima nabavke opreme u slučaju **malih privrednih društava**⁴ iznosi **20%** (ukoliko vrijednost nabavke ne prelazi 100.000 eura. Ukoliko prelazi naznačenu vrijednost, vidjeti objašnjenje u nastavku.)
- vrijednost učešća bespovratnih sredstava Ministarstva u opravdanim troškovima nabavke opreme u slučaju **srednjih privrednih društava**⁵ iznosi **10%** (uzimajući u obzir gornju granicu iznosa odobrenih sredstava).

Preostali dio vrijednosti investicije do **70% za mala privredna društva, odnosno do 60% za srednja privredna društva (u ukupnom iznosu)**, u skladu sa maksimalnim intenzitetom regionalne pomoći za ulaganja u materijalnu imovinu po pravilima državne pomoći, **obezbeđivaće se kroz kreditni aranžman sa IRF.**

Iznos odobrenih bespovratnih sredstava u visini od 20% vrijednosti opreme ne može biti manji od 5.000 eura, niti veći od 20.000 eura, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV). U skladu sa tim, vrijednost nabavke opreme se kreće u rasponu od 25.000 do 100.000 eura.

U slučaju da su ukupni troškovi nabavke opreme veći od 100.000 eura, korisnik može da finansira razliku sopstvenim učešćem ili da za ovaj iznos uveća kreditni zahtjev kod IRF-a. Korisnik sredstava ima zabranu od tri godine, od dana sklapanja kreditnog aranžmana sa IRF-om, da otuđi opremu.

Raspoloživa sredstva u 2017. godini za realizaciju Programa su 100.000 EUR, koja će biti raspoloživa od datuma objavljivanja Javnog poziva do utroška raspoloživih sredstava, a najkasnije do 15. decembra 2017. godine.

⁴ U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji, član 3a, u mala pravna lica razvrstavaju se pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih iskaza ispunjavaju da su dva od tri sljedeća kriterijuma niža od najnižih:

- 1) da je prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izveštaj od 50 do 250;
- 2) da je ukupan prihod na godišnjem nivou od 10.000.000 do 50.000.000 EUR-a;
- 3) da je ukupna aktiva od 10.000.000 do 43.000.000 EUR-a.

⁵ U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji, član 3a, u srednja pravna lica razvrstavaju se pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih iskaza ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:

- 1) da je prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izveštaj od 50 do 250;
- 2) da je ukupan prihod na godišnjem nivou od 10.000.000 do 50.000.000 EUR-a;
- 3) da je ukupna aktiva od 10.000.000 do 43.000.000 EUR-a.

Kako je prethodno naglašeno, preostala potrebna sredstava do **70% za mala privredna društva** odnosno **do 60% za srednja privredna društva (u ukupnom iznosu)**, obezbjeđuju se **kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF), po sledećim uslovima:**

- **kamatna stopa 3-3,5% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata, u zavisnosti od teritorijalne pripadnosti privrednog društva**
- **rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period)**
- **grejs period do 4 godine**
- **naknada 0,4 do 0,6%, u zavisnosti od teritorijalne pripadnosti privrednog subjekta**

7. Podnošenje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava

Nakon usvajanja Programa podrške za modernizaciju prerađivačke industrije od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će u saradnji sa IRF-om raspisati Javni program za dodjelu bespovratnih sredstava, po ovom programu.

Javni poziv će biti objavljen na internet sajtu Ministarstva: <http://www.mek.gov.me/ministarstvo> i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore: <http://www.irfcg.me/me/> i biće otvoren dok se sredstva iz Programa ne utroše, najkasnije do 15. decembra 2017. godine.

Procedura ovog Programa nalaže da se, prvobitno, podnese Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava na arhivu Ministarstva ekonomije. Nakon toga, klijent se obraća IRF-u, zajedno sa cjelokupnom dokumentacijom, kojom se dokazuje ispunjenost uslova propisanih kreditnom linijom IRF-a, i ovjerenim popunjenim obrascem za dodjelu bespovratnih sredstava.

U 2017. godini, privredni subjekti mogu podnijeti **samo jedan zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava** za nabavku opreme.

8. Postupak dodjele bespovratnih sredstava

Po usvajanju Programa, u cilju realizacije istog, Ministarstvo ekonomije će potpisati Protokol o saradnji sa IRF-om, kojim će se definisati saradnja Ministarstva i IRF u cilju nesmetane realizacije Programa.

Ujedno, Ministarstvo će, u saradnji sa IRF-om, raspisati poziv za dodjelu bespovratnih sredstava po ovom Programu.

Popunjena prijava, potrebna dokumentacija i ovjereni Zahtjev za dodjelu bespovratne pomoći, u jednom primjerku, u skladu sa Programom, predaju se prilikom podnošenja zahtjeva za kredit kod IRF.

Pregledanje, kontrolu formalne ispravnosti dokumentacije, ocjenjivanje i donošenje odluke o dodjeli predmetnog kredita vršiće stručne službe IRF-a.

Najkasnije u roku od tri mjeseca od dana nabavke i stavljanja u funkciju nabavljene opreme (ali ne kasnije od 15. decembra 2017. god.) Investiciono-razvojni fond je u obavezi da Ministarstvu ekonomije, na verifikaciju, dostavi:

- Zahtjev/e za finansiranje investicionih ulaganja
- Informaciju o odobrenom/im kreditnom/im zahtjevu/ima
- Odluku Odbora direktora za svaki pojedinačan zahtjev
- Fakturu o nabavci nove/polovne opreme
- Izveštaj/e o prvoj namjenskoj kontroli korišćenja kredita
- Iskaz o finansijskoj poziciji privrednog/ih subjekata (Bilansi stanja/uspjeha) za protekle dvije godine

Nakon toga, **Komisija za dodjelu bespovratnih sredstava**, koju rješenjem obrazuje ministar ekonomije, vrši pregled dokumentacije i donosi odluku/e o prihvatanju zahtjeva i dodjeli bespovratnih sredstva (do momenta raspoloživosti sredstva) prema redoslijedu prijema formalno ispravnih zahtjeva od strane IRF, u roku od 15 dana od dana dostavljanja dokumentacije od strane IRF.

Nakon donešene odluke, u roku od 5 dana Ministarstvo ekonomije obavještava IRF, koje je dužno da, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, prenese odobrena bespovratna sredstva privrednom/im subjektu/ima sa kojima su sklopili kreditni aranžman, po osnovu ovog programa.

9. Praćenje realizacije programa

Prvu namjensku kontrolu korišćenja sredstava vrši IRF i o tome obavještava Ministarstvo ekonomije.

Korisnik sredstava dužan je da Ministarstvu ekonomije, IRF i Komisiji za kontrolu državne pomoći, u cilju praćenja korišćenja sredstava, omogući nadzor u tokom realizacije Programa tako što će u svakom momentu biti omogućena kontrola i uvid u finansijsku dokumentaciju.

Preduzeće je u obavezi da u roku od dvije godine (od dana refundacije sredstava), po zahtjevu Ministarstva ekonomije i IRF-a, dostavi izveštaj o efektima nabavke nove/polovne opreme, uz Izjavu korisnika da oprema kupljena po Programu nije otuđena.

Tabela za monitoring:

Svrha mjere/pomoći	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Naziv aplikanta	Indikator ostvarenog efekta					
					Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)